

Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Februar 1942.

325. Meddelelse.

B. Vejledninger.

Dyrkning af Hamp.

Hamp (*Canabis sativa*) er en enaarig Plante med et kraftigt Rodsystem, kraftige, stive, oprette og under danske Forhold 1—4 m høje Stængler med fornedede modsatte, foroven spredte, haandsnitdelte, 5—9 fingrede, savtakkede Blade. Bladene er forsynede med Kirtelhaar, der afsondrer en ætherisk Olie af bedøvende Lugt. Der er 2 Slags Planter, Hanplanter, der kun bærer Hanblomster, der er samlet i Top, og Hunplanter, der som Regel kun bærer smaa, grønlig Hunblomster tætsiddende i Bladhjørnerne paa den øverste Del af Stænglen. Frugten er en Nød af graabrun Farve. Hanplanterne er 3—4 Uger tidligere modne end Hunplanterne og er svagere. Stænglen er marvfyldt, og mellem Barken og Veddet findes Baststrengene eller *Taver*, hvoraf kan fremstilles grovere Tekstilvarer, Sejlgarn, Reb, Tovværk o. l. Frøet indeholder 30—35 pCt. Olie og 18—22 pCt. Raaprotein. Det benyttes til Udvinning af Olie og som Fuglefrø. Presseresten fra Olieudvindingen anvendes som Foderkager.

I Danmark dyrkedes i tidligere Tid ret almindeligt smaa Stykker med Hamp, men det samlede Areal har aldrig været ret stort. 1861 var det opgjort til 45 ha og 1876 til 32 ha. Senere har det unddraget sig særskilt statistisk Opgørelse.

Den nuværende Afspærring har medført, at der er blevet Interesse for Hampedyrkning. I 1940 blev der dyrket Hamp paa 35 ha og i 1941 paa 520 ha, og der er Udsigt til fortsat Udvidelse i 1942.

Paa Foranledning heraf gives i det følgende en kort Redegørelse for nogle Forhold vedrørende Dyrkningen af Hamp.

Klima og Jordbund.

De klimatiske Forhold her i Landet er vel ikke helt ideelle for Hampedyrkning. Hampen ynder noget varmere og mindre blæsende Klima, end vi har det. Dens Hjemsted er Asien, og i Europa dyrkes den særlig i Rusland og Middelhavslan-
dene. I

Italien giver den et stort Udbytte og kan blive 5—6 m høj. Under passende Forhold vokser Hampen dog ogsaa godt til her i Landet, men bliver sjældent over 2—3 m og hyppigt kun 1½—2 m høj. Sydeuropæisk Hamp har lang og nordeuropæisk Hamp ret kort Voksetid i Danmark. Hampen er tidligere angivet at være ømfindelig for Frost efter Fremspiringen, men Erfaringer i Tyskland gaar ud paa, at tyske Hampeformer ikke skades af indtil $\div 6^{\circ}$ C. i Maj—Juni. Hampen kræver dybmuldet, noget fugtig, men velafvandet og sund Jord med neutral eller alkalisk Reaktion. Den lykkes godt paa velkultiveret, udtørret Søbund, paa sund Mose og Marsk, og det er især paa saadanne Arealer, at Hampedyrkingen har sin Berettigelse. Lettere Mineraljorder og Jorder, som ikke holder nogenlunde paa Fugtigheden, er uegnede til Hamp.

Forfrugt — Gødskning — Jordbehandling.

I Almindelighed regnes Rodfrugter for Hampens bedste Forfrugt, men Forfrugten spiller næppe nogen større Rolle, naar Jorden ellers er velbehandlet. Den kan udmærket saas efter tidligt ompløjet Grønjord, hvis Grønsværen blot naar at blive godt omsat, og den kan dyrkes paa samme Areal flere Aar i Træk. Hampen er en god Forfrugt for alle Afgrøder, ogsaa for Udlæg. I Tyskland, hvor man regner Hampen for en speciel Lavmosekultur, anvendes den meget som Mellemkultur ved Omlægning af varme Græsarealer. Man undlader da sædvanlig at pløje efter Hampen og nøjes med Harvning til Udlæget.

Til Gødskning stiller Hampen store Fordringer, omtrent som Roer. Staldgødning og Ajle kan anvendes. Ved Benyttelse af Kunstgødning maa der *ikke spares paa Kaligødningen*, der fremmer Taveudviklingen.

Hampen sætter Pris paa en grundig og dyb Jordbehandling saavel Efteraar som Foraar. Paa Mosejord maa man dog passe paa, at Jorden ikke bliver for løs om Foraaret. Før Saaningen maa Jorden eventuelt tromles for at sikre ensartet Spiring.

Udsæd — Saaning — Renholdelse.

Forsøg, udført ved Statens Forsøgsstationer og i Landboforeningerne i 1912—14 og 1937—41, med Frø fra forskellige Avlssteder viser, at der er stor Forskel paa Udbyttet af Hamp fra Sydeuropa og Rusland. Den sydeuropæiske Hamp gav det største Straa- og Taveudbytte, men modnede sjældent Frø og var ofte saa sent høsttjenlig, at den var vanskelig at faa bjerget. Russisk (og sibirisk) Hamp gav mindre Straa- og Taveudbytte, men en Del Frø. Hvis Hampedyrkingen skal faa nogen Udbredelse i Danmark, maa man sikkert regne med at anvende en

Hampeform, som kan give modent Frø. En saadan har man i *Dr. Schurigs* Stamme, der er af russisk Oprindelse, men tilpasset nordtyske Forhold ved Dyrkning og Forædling igennem mange Aar, og det er foreløbig Frø af denne Stamme, der bør benyttes.

Skønt Hampen efter tyske Erfaringer godt taaler Nattefrost, vokser den dog langsomt i køligt Vejr, og den bør derfor almindeligvis ikke saas før i 1. Halvdel af Maj. Ved meget tidlig Saaning kan man paa uren Jord være udsat for, at Ukrudtet tager Overhaand.

Er Formaålet med Hampedyrkingen en meget fin Tave, anvendes en lille Rækkeafstand (15—20 cm) og forholdsvis stor Udsædsmængde. Lægges Vægten derimod paa Frøavl, benyttes stor Rækkeafstand (35—40 cm) og lille Udsædsmængde; herved faas en ringere Tavekvalitet. Ved kombineret Tave- og Frøavl, som formentlig vil blive det amindelige her i Landet, anvendes i Reglen en Rækkeafstand paa ikke under 20 cm, og en Rækkeafstand paa 20—25 cm maa sikkert anses for passende.

Af velspirende Frø saas 80—100 kg pr. ha, men da Hampetro ofte har lav Spireevne, bør man altid søge Oplysning om denne. Frøet er meget efterstræbt af Fugle og maa dækkes godt. En Saadybde paa 3—5 cm anbefales, dybest paa løs Mosejord, hvor man har Erfaringer for, at for grund Saaning har medført daarlig Spiring. Anvendelse af Trykruller eller Tromling efter Saaning tilraades. Hvis det skønnes paakrævet, kan Hampen ved en Rækkeafstand paa 20—25 cm renses een à to Gange med Radrenser paasat tovingede Skær under den første Udvikling, hvorefter den i Reglen gror saa stærkt til, at den selv holder Ukrudtet nede og kvæler det.

Høsttid — Høstning — Vejring — Tærskning.

Vil man have det fulde Udbytte og den bedst mulige Tavekvalitet, maa Han- og Hunplanterne høstes hver for sig, naar de er høstmodne, men ved større Arealer er dette uoverkommeligt, og hele Afrøden høstes da samtidig paa et Mellemstadium, i Reglen naar Hanplanterne er gule og har mistet Bladene. Ved denne Høsttid opnaas kun et mindre Frøudbytte. I Tyskland har man i de senere Aar lagt Vægt paa at faa et større Frøudbytte og har derfor udsat Høstningen til ca. Halvdelen af Frøene i den samlede Frøstand er helt modne; herved bliver Hanplanterne overmodne og giver et mindre Taveudbytte, men det skulde økonomisk opvejes af det større Frøudbytte. Prisen paa henholdsvis Frø og Tave vil dog komme til at øve en væsentlig Indflydelse herpaa. Høsten falder normalt sidst i September eller først i Oktober.

Høstningen vil i de fleste Tilfælde kunne foretages med en almindelig Selvbinder. Men hvis Hampen er meget kraftig, maa der særlige Hampeselvbindere til, eller den maa høstes med Slaamaskine med hurtiggaaende Kniv, eventuelt paasat Høstapparat. Le og Segl kan ogsaa anvendes. Hampen bindes med Garn eller Hampestraa i velordnede, smaa Neg, ikke over 20 cm i Diameter. I de Tilfælde, hvor Hampen ikke høstes med Selvbinder, kan den lægges paa Skaar et Par Dage, inden den bindes; derved lettes Vejringen. Negene stilles straks til Vejring i pyramideformede Hobe, 10—12 Neg i hver Hob.

Vejringen tager 2—4 Uger efter Vejrforholdene. For at opnaa ensartet Vejring og hurtig Udtørring af Bladene anbefales det at vende Negene en Gang eller to, mens de staar i Hobene. Afgrøden maa være godt tør ved Hjemkørselen. Hampefrøet er meget spildsomt, hvorfor der maa udvises Forsigtighed ved Behandlingen baade ved Høst, Vejring og Hjemkørsel. Da Frøet tillige er meget efterstræbt af Fugle, bør Hampen ikke staa paa Marken længere end nødvendigt.

I Reglen vil Hampen ikke kunne tærskes straks efter Hjemkørselen, men maa sættes i Lade eller Hæs. Her vil den gennemgaa en Svedningsproces, og den vil da vanskeligt kunne tærskes før efter 6 Ugers Lagring. Under Lagringen kan efter tyske Erfaringer en Del af de umodne Frø eftermodne og Spireevnen forbedres.

Tærskningen kan ikke foretages med et almindeligt Tærskværk, men Hørrive eller Langhalmmaskine kan benyttes. Nogle Hampeskætterier har ladet fremstille Hampetærskemaskiner, som lejes ud til Dyrkerne, eller Hampen leveres utærsket til Fabrik. Under Tærskningen er det vigtigt, at der holdes god Orden paa Straaene, da renstraaede Neg alt andet lige giver mest Langtave. Det tærskede Straa leveres uden yderligere Behandling bundtet i Knipper til Fabrik.

Udbyttet af Hamp.

Om Udbyttet af Hamp her i Landet er det endnu vanskeligt at sige noget generelt, det vil bl. a. afhænge af de Voksevilkaar, der bydes den. I de foran omtalte danske Forsøg blev der pr. ha høstet 40—110 hkg Straa svarende til 700—2000 kg Skættehamp og Blaar og 600—0 kg Frø. De førstnævnte Tal gælder russisk og de sidstnævnte sydeuropæisk Hamp. Et foreløbigt Skøn tyder paa, at Udbyttet af *Dr. Schurigs* Stamme vil ligge mellem de anførte Ydergrænser.

12. Februar 1942.

326. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**Forsøg med Rodfrugtarter 1925—1936.**

Formaalet med Forsøgene har været at undersøge forskellige Rodfrugtarternes Dyrkningsværdi til Vinterfodring under forskellige Jordbunds- og Klimaforhold.

Forsøgene er udført under almindelige gode Dyrkningsforhold paa samtlige Forsøgsstationer og Filialer og endvidere paa fem Steder uden for Forsøgsstationerne, i alt 19 Steder. (Bilag, Side 4). Forsøgene har omfattet Sukkerroe, Runkelroe, Kaalroe samt paa Sandmuld og Mose endvidere Turnips, Gulerod og Kartoffel. Resultaterne fra de første 6 Aar er offentliggjorte i 208. Meddelelse.

I Roearterne er Tørstofudbyttet bestemt af Rod og Top hver for sig, og Resultaterne, som er opgjort landsdelsvis, fremgaar af følgende Oversigt, hvor Udbyttet af Runkelroe er sat lig 100:

Forholdstal for Tørstofudbytte.

	Sukker- roe	Runkel- roe	Kaal- roe	Tur- nips	Gule- rod	Kar- toffel
Af Roden alene:						
Sydvestl. Sjæll. og Loll.-Falster	105	100	78	—	—	—
Nord- og Østsjælland. og Bornh.	98	100	86	—	—	—
Sydlig Fyn og østl. Sønderjyll.	94	100	82	—	—	—
Nordlig Fyn og østl. Jylland.	91	100	98	—	—	—
Højeregnen (Marsk)	103	100	81	—	—	—
Strueregnen	101	100	111	—	—	—
Midt- og Vestjylland	102	100	93	77	53	112
Nordlig Jylland	100	100	103	90	71	130
Store Vildmose (Lavmose)...	101	100	98	86	70	84
Af Rod + Top ¹⁾						
Sydvestl. Sjæll. og Loll.-Falster	115	100	78	—	—	—
Nord- og Østsjælland. og Bornh.	111	100	86	—	—	—
Sydlig Fyn og østl. Sønderjyll.	107	100	82	—	—	—
Nordlig Fyn og østl. Jylland.	106	100	97	—	—	—
Højeregnen (Marsk)	108	100	82	—	—	—
Strueregnen	116	100	110	—	—	—
Midt- og Vestjylland	112	100	90	75	60	98 ²⁾
Nordlig Jylland	110	100	101	87	82	113 ²⁾
Store Vildmose (Lavmose)...	118	100	97	87	80	64 ²⁾

¹⁾ Af Tøptørstoffet er her medregnet 70 pCt.

²⁾ Tørstofudbytte i Knoldene.

Sukkerroe. 1925—30: Klein Wanzleben N, 1931—36: Tystofte VII.

Runkelroe. 1925—30: Barres Sludstrup, Hinderupgaard VI, 1931—36: Barres, Tystofte VII.

Sukkerroe har i Forhold til Runkelroe i Gennemsnit givet 5 pCt. mere Tørstof i Roden i det sydvestlige Sjælland og paa Lolland-Falster, men 5—10 pCt. mindre paa Fyn og paa Lermuld i Østjylland. I de øvrige Landsdele gav de to Sorter omtrent samme Tørstofudbytte.

Udbyttet af Top tørstof har været omtrent dobbelt saa højt for Sukkerroe som for Runkelroe. Da Top tørstoffet har mindre Foderværdi end Rod tørstoffet, og da Toppen vanskeligt kan samles og udnyttes saa fuldstændig som Roden, er der ved Beregning af det samlede Tørstofudbytte kun regnet med 70 pCt. af Tørstofudbyttet i Toppen. Herefter bliver det samlede Tørstofudbytte af Sukkerroe i Forhold til Runkelroe ca. 15 pCt. højere i det sydvestlige Sjælland, paa Lolland-Falster, Askov Sandmark, Strueregne og Store Vildmose, omkring 5 pCt. højere paa Fyn og paa Lermuld i Østjylland og omkring 10 pCt. højere i de øvrige Landsdele.

Sukkerroe, Tystofte VII, der er tiltrukket til Foderbrug, gav noget højere Tørstofudbytte af Rod, men omtrent tilsvarende lavere af Top end Sukkerroe, Klein Wanzleben N.

Kaalroe. 1925—30: Bangholm, Lyngby VI, 1931—36: Bangholm, Studstofte VII.

Kaalroe har i Forhold til Runkelroe saavel af Rod alene som af Rod + Top givet:

10 pCt. større Tørstofudbytte i Strueregne og 5 pCt. større i Vendsyssel (Tylstrup),

omtrent samme Udbytte som Runkelroe i Himmerland (Hornum) og Store Vildmose samt paa Lermuld i Østjylland og Nordfyn,

men 5—10 pCt. mindre Tørstofudbytte paa Sandmuld i Midt- og Vestjylland,

12—15 pCt. mindre Udbytte i det sydlige Fyn, nordlige og østlige Sjælland og paa Bornholm,

og 20—25 pCt. mindre Udbytte i det sydvestlige Sjælland, paa Lolland-Falster og paa Lermuld og Marsk i Sønderjylland, hvor Kaalroerne ofte har været skadet ved Angreb af Jordlopper, Krusesyge, Tørforraadnelse og Bakteriøse.

I 1931—36 var Udbyttet betydeligt lavere af Kaalroe i Forhold til Runkelroe end i de foregaaende 6 Aar, hvor Somrene gennemgaaende var køligere.

Forsøgene paa Sandmuld og paa Lavmose i Jylland har endvidere omfattet Turnips, Gulerod og Kartoffel.

Forsøg med Rodfrugtarter 1925—1936
hkg Tørstof pr. ha.

Forsøgssted		Sukkerroe		Runkelroe		Kaalroe		Turnips		Gulerod		Kartoffel
		Rod	Rod + Top ¹⁾	Rod	Rod + Top ¹⁾	Rod	Rod + Top ¹⁾	Rod	Rod + Top ¹⁾	Rod	Rod + Top ¹⁾	
Tystofte	God Lermuld...	79	101	76	88	57	63	—	—	—	—	—
Abed	do.	83	103	78	89	64	76	—	—	—	—	—
Sydvestl. Sjælland og Loll.-Falster.		81	102	77	89	61	70	—	—	—	—	—
Lyngby	Lermuld	96	126	97	112	84	96	—	—	—	—	—
Køge	God Lermuld...	87	114	89	102	75	86	—	—	—	—	—
Aakirkeby	do.	91	113	92	104	80	89	—	—	—	—	—
Nord- og Østsjælland og Bornholm.		91	117	93	106	80	91	—	—	—	—	—
Aarslev	Lermuld	81	110	87	102	77	91	—	—	—	—	—
Graasten	do.	81	106	86	99	66	74	—	—	—	—	—
Sydlige Fyn og østl. Sønderjylland		81	108	86	101	71	82	—	—	—	—	—
Jullerup	Lermuld	81	114	88	105	84	99	—	—	—	—	—
Askov Lermark	do.	79	103	88	101	89	102	—	—	—	—	—
Vejlby	God Lermuld...	85	111	92	105	89	100	—	—	—	—	—
Nordlige Fyn og østl. Jylland		81	109	89	104	87	100	—	—	—	—	—
Højer	Marsk	132	152	129	141	104	115	—	—	—	—	—
Strueregenen	Lermuld	79	103	78	89	87	98	—	—	—	—	—
Askov Sandmark	Sandmuld.....	66	80	60	68	57	64	52	58	40	54	84
Spangshjerg	do.	91	112	88	100	82	91	65	71	46	56	90
Borris	do.	92	119	92	106	82	92	65	72	52	67	96
Studsgaard	do.	69	87	72	83	69	75	59	64	27	35	80
Midt- og Vestjylland		79	99	78	89	73	81	60	66	41	53	88
Hornum	Sandmuld.....	72	89	73	82	74	82	68	73	41	54	95
Tylstrup	do.	76	98	75	88	79	90	66	74	64	84	98
Nordlige Jylland		74	94	74	85	76	86	67	74	53	69	96
Store Vildmose	Lavmose	68	106	68	90	67	87	59	78	47	72	57

¹⁾ Af Tøptørstoffet er her medregnet 70 pCt.

Turnips. 1925—30: Yellow Tankard, Pajbjerg V, 1931—36: Yellow Tankard, Hinderupgaard VII. Turnips har i Forhold til Runkelroe givet 10—15 pCt. mindre Tørstofudbytte paa let

Sandmuld i Midt- og Nordjylland og i Store Vildmose. Paa god Sandmuld i Vestjylland gav Turnips endog 25—30 pCt. mindre Tørstofudbytte af Rod og af Rod + Top.

Gulerod. 1925—30: Lobbericher V, 1931—36: Champion, Voldstrup VII. I Vendsyssel gav Gulerod i Forhold til Runkelroe 15 pCt. lavere Tørstofudbytte af Rod og 4 pCt. lavere af Rod + Top, og i det øvrige Jylland, hvor Gulerod ofte blev stærkt angrebet af Rodbrand, Gulerods-Bladloppen eller Gulerodsfluens Larve, gav den 30—60 pCt. mindre Tørstofudbytte af Rod og omtrent tilsvarende lavt Udbytte af Rod + Top.

Kartoffel. 1925—30: Richters Imperator, ikke forspirede, 1931—36: Alpha, forspirede.

I Forhold til Runkelroe og Sukkerroe (uden Top) har Kartoffel paa let Sandmuld givet 30—40 pCt. større Tørstofudbytte i Nordjylland og ved Askov og ca. 10 pCt. større Udbytte ved Studsgaard, men paa god Sandmuld ved Spangsbjerg og Borris var Udbyttet kun 1—5 pCt. højere, og i Store Vildmose gav Kartofflerne endog 16 pCt. mindre Tørstofudbytte. Hvis Læggekartoflerne fradrages, nedsættes Udbyttet med godt 10 pCt. Udbyttet af Kartoffler var meget lavt i 1926 og navnlig i den kolde og fugtige Sommer 1927, da Kartoffelskimmel og Rodfiltsvamp skadede Væksten.

Det gennemsnitlige Udbytte, der er opnaaet i Forsøgene paa Lermuld og Sandmuld af Rod og Top samt Tørstofindhold i de forskellige Arter, fremgaar af følgende Oversigt:

	hkg Tørstof pr. ha		hkg pr. ha	pCt. Tørstof			
	Rod	Top		Rod	Top		
	Rod + Top ¹⁾						
Lermuld:							
Sukkerroe	84.1	36.8	109.7	370	295	22.7	12.4
Runkelroe	86.6	18.9	99.8	743	180	11.7	10.5
Kaalroe	77.4	16.2	88.7	632	131	12.2	12.4
Sandmuld:							
Sukkerroe	77.8	28.4	97.5	332	219	23.4	13.0
Runkelroe	76.9	15.5	87.8	598	146	12.9	10.6
Kaalroe	73.9	12.3	82.5	594	99	12.4	12.4
Turnips	62.7	8.9	68.9	696	72	9.0	12.4
Gulerod	45.1	19.5	58.8	385	116	11.7	16.8
Kartoffel	90.1	—	—	377	—	23.9	—
do. ÷ Læggekn.	80.5	—	—	336	—	—	—

¹⁾ Af Tørstoffet er her medregnet 70 pCt.

12. Marts 1942.

327. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**Foreløbig Meddelelse om Forsøg med Rugsorter 1939—1941.**

Forsøgene er udført paa let Lermuld ved Lyngby og Askov, paa Sandmuld ved Jyndeved, Askov (Lundgaard), Studsgaard, Borris og Tylstrup, samt paa sandbelagt Højmosen ved Tylstrup (Fossevangen).

Sortslisten har varieret noget fra Aar til Aar, idet lavtydende Sorter er udsendt for at give Plads til nye, men de 5 øverste i nedenstaaende Oversigt (paa Højmosen dog kun 4) har været dyrket i alle 3 Aar. Sættes Gennemsnitsudbyttet af disse til 100, er der af de Sorter, der har været prøvet mindst 2 Aar, opnaaet følgende Resultat, hvor Forsøgsstederne paa Mineraljord er delt i 2 Ydelsesklasser.

		Lyngby Askov L. Borris Tylstrup	Jyndeved Lundgaard Studsgaard	Fosse- vangen (Højmosen)
Middel af 5 Sorter 1939—1941, hkg Kærne		33.6	14.7	23.6
do	»	Forholdstal 100	100	100
Svaløf Staal-Rug	»	Forholdstal 102	96	97
Svaløf Kongs-Rug	»	» 99	95	96
Svaløf Kongs-Rug II	»	» 100	100	99
Middelhøj Petkus-Rug	»	» 100	107	108
Livø Petkus-Rug	»	» 101	101	
Kortstraaet Petkus-Rug 1940 og 1941	»	105	111	107
Agro-Rug	1939 og 1940	» 99	95	

Ligesom i den foregaaende Forsøgsperiode har Svaløfsorterne klarer sig forholdsvis bedre under gode Vækstforhold end paa Stationerne i den lavere Udbytteklasse, hvor de ikke har kunnet staa Maal med de hidtil dyrkede Petkus-Sorter. Særlig Interesse knytter sig dog til den nye Sort Kortstraaet Petkus-Rug, der kun har været prøvet i de to sidste Aar, men som i begge har været de øvrige Sorter betydeligt overlegen saavel under gode som daarlige Vækstforhold. Det er saaledes en værdifuld Sort, som sikkert vil faa stor Betydning, hvis den i fremtidige Forsøg er i Stand til at indfri de gode Løfter, den har givet.

Kongs-Rug, der i tidligere Forsøg stod omtrent lige med Staal-Rug, har her ligget lidt lavere, og da den tillige har givet mindre end den nye Sort Kongs-Rug II, er den nu udgaaet af Forsøgene. Agro-Rug, der kun har været prøvet i to Aar, har gennemgaaende givet for lavt Udbytte og er derfor ogsaa udgaaet.

Petkus-Sorterne har haft de største Kærner, men Kvaliteten har iøvrigt været god for alle Sorters Vedkommende.

Forsøg med Rugsorter 1939—1941.

Sortens Navn	Kærne (højstydende)					Kærne (lavestydende)				Fossevangen	Halm (Gennemsn.)	Kærne		Straalængde cm
	Lyngby	Askov Lerrn.	Borris	Tylstrup	Gennemsnit	Jyndeved	Lundgaard	Studsgaard	Gennemsnit			kg pr. hl	mg pr. Korn	
Udbytte i hkg pr. ha														
Staal-R.	36.5	31.1	35.9	33.1	34.1	8.9	15.0	16.7	14.1	22.9	40.1	70	24	122
Kongs-R.	35.1	30.1	35.1	32.2	33.1	8.9	14.7	16.7	14.0	22.7	41.2	71	26	122
Kongs-R. II ...	35.7	30.1	35.3	32.6	33.4	8.7	15.2	18.3	14.7	23.3	38.1	69	25	118
Middelhøj														
Petkus-R. ...	35.8	30.6	33.9	33.1	33.4	11.3	17.1	17.3	15.8	25.4	40.7	71	29	131
Livø Petkus-R.	36.4	31.4	34.1	32.4	33.6	9.8	15.9	17.3	14.9		40.4	69	26	130
Kortstraaet														
Petkus-R. ¹⁾	37.7	30.9	36.6	35.7	35.2	11.4	16.3	19.5	16.3	25.1	39.5	70	28	121
Agro-R. ¹⁾	38.4	30.5	33.5	31.2	33.4		14.5	16.4			40.1	71	25	124
Forholdstal (Gns. af 5 øverste Sorter = 100)														
Staal-R.	101	101	103	101	102	94	96	97	96	97	100			
Kongs-R.	98	98	101	98	99	94	94	97	95	96	103			
Kongs-R. II ...	99	98	101	100	100	92	97	106	100	99	95			
Middelhøj														
Petkus-R. ...	100	100	97	101	100	119	110	101	107	108	101			
Livø Petkus-R.	101	102	98	99	101	103	102	100	101		101			
Kortstraaet														
Petkus-R.	105	101	105	109	105	120	104	113	111	107	98			
Agro-R.	107	99	96	95	99		93	95			100			

¹⁾ Udbyttet af Kortstraaet Petkus-Rug (dyrket 1940 og 1941) og af Agro-Rug (dyrket 1939 og 1940) er omregnet til alle 3 Aar i Forhold til de øvrige 5 Sorters Gennemsnit.

Halmudbyttet har været højest for Kongs-Rug og lavest for Kongs-Rug II og Kortstraaet Petkus-Rug, men uden væsentlig Forskel paa de øvrige Sorter. Straalængden har været størst i Middelhøj Petkus-Rug og Livø Petkus-Rug, og mindst i Kongs-Rug II og Kortstraaet Petkus-Rug.

Straastivheden har gennemgaaende været ret god, dog har Livø Petkus-Rug og i nogen Grad Agro-Rug været lidt mere blødstraaede end de øvrige Sorter.